

به نام خدا

فناوری شورورزی با تأکید بر معیارهای مکان یابی برای آبرزی پروری دریایی و ساحلی

مؤلفان:

دکتر غلامرضا اسکندری

(عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور)

دکتر سیدرضا سیدمرتضایی

(عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور)

مهندس علیرضا اسکندری

(شرکت دانش بنیان داده گستر آدینه)

دکتر عماد کوچک نژاد

(عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی)

ویراستار علمی:

دکتر سیدمحمد وحید فارابی

(عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور)

عنوان و نام پدیدآور	فناوری شورورزی با تأکید بر معیارهای مکان‌یابی برای آبی‌پروری دریایی و ساحلی / مؤلفان غلامرضا اسکندری... [و دیگران]؛ ویراستار علمی سیدمحمدوحید فارابی.
مشخصات نشر	تهران: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۷۸ ص.: مصور(رنگی)، جدول.
شابک	978-600-8451-60-0
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	مؤلفان غلامرضا اسکندری، سیدرضا سیدمرتضایی، علیرضا اسکندری، عماد کوچک‌نژاد.
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	آب‌های شور -- ایران Saline waters -- Iran آبی‌پروری -- ایران -- صنعت و تجارت Aquaculture industry -- Iran آبی‌پروری -- ایران -- برنامه‌ریزی Aquaculture -- Iran -- Planning
شناسه افزوده	اسکندری، غلامرضا، ۱۳۴۴ -
شناسه افزوده	فارابی، سیدمحمدوحید، ۱۳۴۸-، ویراستار
رده بندی کنگره	TD۴۷۹ :
رده بندی دیویی	۶۲۸/۱۶۷ :
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۴۲۳۲۵ :
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

نام کتاب: فناوری شورورزی با تأکید بر معیارهای مکان‌یابی برای آبی‌پروری دریایی و ساحلی
مؤلفان: دکتر غلامرضا اسکندری، دکتر سیدرضا سیدمرتضایی، مهندس علیرضا اسکندری، دکتر عماد کوچک‌نژاد
ویراستار علمی: دکتر سیدمحمدوحید فارابی
ویراستار ادبی: گل اندام آل‌علی
شمارگان: ۶۰۰

چاپ اول: سال ۱۴۰۰

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

ناظر چاپ: مدیریت اطلاعات و ارتباطات علمی

(نشانی: میدان هفت تیر، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان مشاهیر، نبش خیابان غفاری، پلاک ۵،

موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، تلفن ۰۶۸ ۸۸۳۸۱ - www.ifsri.ir)

شابک: (ISBN : 978-600-8451-60-0) ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۱-۶۰۰

قیمت: ۱۶۹۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور محفوظ است.

پیشگفتار

پیش‌بینی شده است که جمعیت جهان تا سال ۲۰۵۰ به حدود ۹/۷ میلیارد نفر خواهد رسید و برای تغذیه این تعداد جمعیت باید ۷۰-۹۰ درصد تولید غذا و پروتئین افزایش یابد. این در حالی است که سهم تولیدات آبی‌پروری از آب‌های شور و لب‌شور حدود ۲۵-۲۷ درصد است. ظرفیت محدود منابع آب شیرین و افزایش تقاضا برای آب شرب در مناطق خشک و نیمه خشک مانند ایران، توأم با کاهش فزاینده کمی و کیفی آن در مناطق مختلف کشور ناشی از بهره‌برداری غیر منطقی از این منابع در نیم قرن گذشته و نیز آثار زیان‌بار ناشی از پدیده تغییر اقلیم و گرم شدن زمین از سویی و ضرورت ارتقاء امنیت غذایی جامعه، افزایش ثروت ملی، افزایش تولید و اشتغال از سوی دیگر، استفاده و بهره‌گیری بیش از پیش از مجموعه راهکارهای مناسب، بدیع و موثر برای تأمین اهداف مذکور خاصه مدیریت بهینه آب را ضروری نموده است.

لذا، استفاده از اراضی و منابع آب مبتلا به شوری را از طریق فناوری شورورزی همزمان با کاربرد راهکارهای مقابله با این بحران از جمله، مدیریت بهینه منابع آب، افزایش بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت، راه دیگر بررسی و توجه به امکان استفاده از منابع فراوان آب‌های شور و بسیار شور سطحی، زیرزمینی، زهاب‌های کشاورزی و آب‌های موجود در نوار ساحلی کشور برای تولید محصولات کشاورزی از جمله آبزیان است که در کشاورزی معمول امکان‌پذیر و اقتصادی نبوده، لیکن امروزه در سطح جهانی مبنای شورورزی یا کشاورزی شورزیست می‌باشد.

شورورزی، بهره‌برداری پایدار از محیط‌های شور برای تولید محصولات اقتصادی (کشاورزی، صنعتی و خاصه آبزیان) است. یکی از عوامل مهم برای انجام فعالیت‌های

اقتصادی مختلف در شورورزی، کیفیت آب شور و شناسایی مناطق مستعد موجود در کشور می‌باشد که شناسایی این مناطق و انتخاب مکان مناسب اولین و مهم‌ترین مؤلفه برای هر گونه فعالیت اقتصادی محسوب می‌شود. از آنجایی که منابع قابل دسترس در زمینه شورورزی و معیارهای انتخاب مکان مناسب بسیار کم می‌باشد، لذا هدف از این نوشتار، ارائه راهنمایی برای موارد مختلف کاربرد و مصرف آب‌های شور در شورورزی آبریان و تعیین شاخص‌ها و معیارهای آن می‌باشد.

در خاتمه، شایسته است از مساعدت‌های جناب آقای دکتر محمود بهمنی (ریاست محترم موسسه)، زحمات جناب آقای دکتر سیدمحمد وحید فارابی برای ویراستاری علمی و از زحمات سرکار خانم گل‌اندام آل‌علی که مسئولانه ویراستاری ادبی و صفحه‌آرایی کتاب حاضر را بعهدہ داشتند، سپاسگزاری نماییم.

مؤلفان کتاب

فهرست مندرجات

فصل ۱: شورورزی و سامانه‌های مرتبط با کشتابورزی.....	۱
۱-۱. اهمیت شورورزی.....	۱
۲-۱. شورورزی در ایران.....	۳
۳-۱. سامانه یکپارچه شورورزی.....	۹
۴-۱. سامانه‌های مزارع توأم، چندگونه‌ای و چند تغذیه‌ای مرتبط با شورورزی.....	۱۵
۱-۴-۱. آبی‌پروری - کشاورزی.....	۱۷
۲-۴-۱. آبی‌پروری - جنگل کاری.....	۲۹
۳-۴-۱. آبی‌پروری توأم دریایی و لب‌شور.....	۴۰
۱-۳-۴-۱. چند گونه‌ای دریایی و لب‌شور.....	۴۰
۲-۳-۴-۱. آبی‌پروری چند تغذیه‌ای توأم دریایی و لب‌شور.....	۴۴
منابع.....	۶۱
فصل ۲: گونه‌های قابل پرورش در روش شورورزی.....	۷۱
۱-۲. آبی‌پروری دریایی و مروری بر میزان تولیدات آن.....	۷۱
۲-۲. ماهیان دریایی.....	۷۵
۳-۲. ماهیان زینتی.....	۸۵
۴-۲. سخت پوستان.....	۸۹
۱-۴-۲. میگو.....	۹۰
۲-۴-۲. شاه میگو (لابستر).....	۹۳
۵-۲. نرم‌تنان.....	۹۵
۱-۵-۲. گونه‌های عمده پرورشی صدف در سطح جهان.....	۹۷
۱-۱-۵-۲. صدف‌های خشن (اویستر).....	۹۷

۹۸.....	۲-۵-۱. کلم ها (Clam) و کاکل (Cockle).....
۹۹.....	۲-۵-۳. صدف اسکالوپ (Scallops) و پکتن ها (Pectens).....
۹۹.....	۲-۵-۴. صدف ماسل (Mussel).....
۱۰۰.....	۲-۵-۲. گونه های صدف های قابل پرورش در ایران.....
۱۰۱.....	۲-۶. خیار دریایی.....
۱۰۴.....	۲-۷. جلبک های دریایی.....
۱۰۴.....	۲-۷-۱. ماکرو جلبک های دریایی.....
۱۰۸.....	۲-۷-۲. میکرو جلبک های دریایی.....
۱۱۲.....	۲-۸. زئوپلانکتون های دریایی.....
۱۱۲.....	۲-۸-۱. روتیفر.....
۱۱۳.....	۲-۸-۲. آرتمیا.....
۱۱۷.....	منابع.....
۱۲۳.....	فصل ۳: معیارهای انتخاب مکان مناسب برای آبی پروری دریایی و ساحلی.....
۱۲۳.....	۳-۱. معیارهای کیفیت آب و خاک در آبی پروری دریایی و ساحلی.....
۱۲۳.....	۳-۱-۱. معیارهای کیفیت آب.....
۱۲۴.....	۳-۱-۱-۱. عوامل فیزیکی آب.....
۱۲۹.....	۳-۱-۱-۲. عوامل شیمیایی آب.....
۱۴۵.....	۳-۱-۱-۳. عوامل زیستی.....
۱۴۷.....	۳-۱-۲. معیارهای کیفیت خاک برای آبی پروری ساحلی.....
۱۵۱.....	۳-۲. معیارهای انتخاب مکان برای آبی پروری دریایی و ساحلی مبتنی بر زمین.....
۱۵۹.....	۳-۲-۱. معیارهای انتخاب مکان مناسب برای آبی پروری ماهیان دریایی.....
۱۶۷.....	۳-۲-۲. معیارهای انتخاب مکان مناسب برای پرورش ماهی در قفس های دریایی.....
۱۹۱.....	۳-۲-۳. معیارهای انتخاب مکان مناسب برای مزارع پرورش میگو.....
۲۰۱.....	۳-۲-۴. معیارهای انتخاب مکان مناسب برای مزارع پرورش آرتمیا.....

۲۰۳.....	۵-۲-۳. معیارهای انتخاب مکان مناسب برای مزارع پرورش ریز جلبک.....
۲۱۷.....	۶-۲-۳. معیارها انتخاب مکان مناسب برای مزارع پرورش ماکرو جلبک.....
۲۲۷.....	۷-۲-۳. معیارهای انتخاب مکان مناسب برای مزارع پرورش صدف.....
	۳-۳. معیارهای پیشنهادی انتخاب مکان مناسب برای آبی‌پروری دریایی و ساحلی مبتنی بر
۲۴۶.....	زمین.....
۲۴۶.....	۱-۳-۳. معیارهای پیشنهادی انتخاب مکان مناسب برای آبی‌پروری ساحلی مبتنی بر زمین.....
۲۵۱.....	۲-۳-۳. معیارهای پیشنهادی انتخاب مکان مناسب برای آبی‌پروری در دریا.....
۲۵۴.....	۳-۳-۳. انتخاب مکان مناسب آبی‌پروری.....
۲۵۹.....	منابع.....
۲۶۹.....	اختصارات.....
۲۷۰.....	واژه‌نامه.....